անունը վերածուած է ԿԻԼԻԿԻԱ : Ադեքսանդրիոյ մէջ իր տպածները յիշել նոն տեղին վերապահելով, բուենք Գահիրէի մէջ լոյս ընծայածները. — Նոր ժամանակներ (Վ. Թէքէեանի 3 բիւ բերքը 1907 ին), **Հիւլէ**, Դարբինին երգը (1906), Ընկերվարութիւն (1910) ևն. : ** "ԼՈՒՍԱԲԵՐ,, նախ Կիպրոսի որբանոցին փոխադրուած տառերով գործած է. ապա Ադեքսանդրիայեն Գահիրէ փոխադրուած Տ.քբ. Փաշայեան Խանի տպարանին շարունակութիւնը եղած է, զոր հիմնած են Տ.քբ. Բէջէնեան, Յ. Ճէպէճեան և Վահան Թիւրքեան, այժմ **Լուսաբեր-Արեւ**, որ Գահիրէի Հայոց լրագիրներեն է՝ (նախապէս Ա. Արփիարի, յետոյ Գր. Համբիկեանի խմբագրապետութեամբ) : «Լուսաբեր»ի տպարանէն 1906ին լոյս ընծայուած է «Կանոնագիր Մեսրոպեան Ուսումնասիրաց Ընկ.եան» : ** ՓԱՓԱԶԵԱՆ ԵՒ ՏԻՐԼԻԿ 1905 ին դրոշմած են Ռ. Այիքեանի (= Ռ. Որբերեան) **Ծփանքները** : ** "ՍՓԻՆՔՍ,, վիմագրատուն մըն է զոր կը վարէ Ռեբէոս Մուրատեան հայ արուեստագէտը : Այս անձը, քաջ յունագէտ, 1896 - 1901 ին Աբէնքի մէջ հրատարակած է «Միութիւն» բերքը : Գահիրէի մէջ տպած է **Զէյթունի հերոսները** (1906) : ** ԶԱՐԵՀ Ն. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ (տե՛ս իր տպարանական անդրանիկ գործունէութիւնը պատանի տարիքէն սկսեալ՝ հօրը հետ ընկերովի Կ. Պոլիս 135 և 136Ա բուանամար, Թուրքիոյ բաժին) : Պոլսէն Գահիրէ փոխադրած է 1910 ի վերջերը՝ տպարանական իր կազմածքը, պան մը ընկերակցելով դերասան - գրաշար ՎՐԹ. ՔԻՒՋԻՒՔԵԱՆի, իսկ ներկայիս մէջ ԱՍՏԻԿ ԶԱՏԷԵԱՆի որ աւելի ֆրնս. գործերով կ'զբաղի. վերջինս կ'աշխատի նաեւ կովր. տպարանը : Զ. Պերպէրեանի գործատունը կը գտնուի Շարա-Ապտին, Թուպկի փողոց, թիւ 12 : Մինչեւ հիմայ իր տպածներէն յիշենք Ս. Պարբեւեանի **Հոսանք** գր. շաբաթաթերթը, Հայոց Բարեգործականին օուկան՝ **Միութիւն**, Ռաուլ-Բոնշոնի (գր. Համբիկեան) **ՄալէՀ** երգիծաթերթը, նաեւ հետեւեալ գիրքերը. — Համեստաշխութիւն, Իգմիրլեան նամակների, Նօթեր Եգիպտահայ գաղութէն. Գրիգոր Պատուելի Փէշտիմալճեան, Անցած դարձածները, Արցունք, Ցուշարձան Ա. Արփիարեանի, Ցայտագիր, Յ. Սեբեանի գործերը, Արարերէն քերականութիւն, Գուոիրեն, Գահիրեցին, Գահիրեցուհին (Ռ. Բոնշոն : ** † ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ (92Բ բուանամար) : Այս վարպետ գրաձուլիչին՝ հայ տպարաններու մատուցած ծառայութիւնը մեծ եղած է : Պատկերացուցած ենք զինք 92Ա բուանամարով Կ. Պոլիս : Իր ներկայացուցիչներն են հիմայ Բէրէստէեան և Ֆէնտեան : ** ՄԻՈՒԹԻՒՆ բերքը (խմբ. Վ. Մալէզեան) վերջերս տպարան մը հիմնեց Տիգրան Բաշայի պարտէզը, մասնաւոր շէնքի մը մէջ, Վ. Զարդարեանի վերին հսկողութեամբ և Յ. Ազապլարի գրաշարապետութեամբ : Մամուլ չունին : — Վ. Զարդարեան գեղեցիկ գաղափարը յղացած է այս տարի Հոկտ. 3|26 ի գիշերը Գահիրէի մէջ սարքելու գեղարուեստական երեկոյթ մը, մոգական լապտերով ներկայացուցնելու համար ազգ. նշ. անձեր ու անցքեր, ի պատիւ հայ տառերու և տպագրութեան կրկնակ յոբելեաններուն :

Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

437 - 444. **ԱԿԵՔՍԱՆԴՐԻԱ** տպուած Ա. բերքը եղած է **Նեղոս** պարբերականը (1888 - 9) զոր շարած է Տ. ՂԵՒՈՆԴ ՔՀՆՅ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ [216Բ բուանամար] որուն կենսագրութիւնը տես 216Ա բուանամար՝ Ա. Պոլիս (Թուրքիոյ բաժին) : «Նեղոս»ի խմբագիր եղած է Ա. Ռշտունի : Թերթը կը տպուէր Ֆ. Միզրահի հրեային Մամուլով : ** † ՏԻՐԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, զաւեշտագիր-տպագրիչ : 1898 ին հրատարակած է Վ.առնայեն փոխադրեալ **Հայելի** թերթն իր սեպհ. տառերով : ** ՕՆՆԻԿ ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ (տպարան «Արաքս») 431Բ բուանամար : Իր մասին համառօտակի խօսած ենք 431 բուանամարով, Գահիրէ : Ադեքսանդրիա տպածներէն յիշենք **Քննական պատմութիւն Արտակ երկրորդի եւ անոր Պապ որդւոյն** կարեւոր գիրքը † Մուրատեան Եղիազարի (1900) : ** Վ. ԹԷՔԷԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1905 ին հիմնած են տպարան մը, հրատարակելով **Շիրակ** ամսաթերթը որուն գրական և քննադատական իւրաքանչիւր համարը կը պարունակէր 80 էջ : Այս շաբեկան պարբերականին հիմնադիրներ եղած են Վահան Թէքեան [իր ինքնակենսագրութիւնը տե՛ս «Ամենուն Տարեցոյցը» 1912] և Միք. Կիւրճեան յայտնի գրագէտները : «Շիրակ» 11 թիւ միայն լոյս ընծայուած է, յետոյ Գահիրէի մէջ զայն շա-